విజ్ఞానం : అజ్ఞానం

అర్జంటుగా ఓ వంద రూపాయలు కావాలి.

పోనీ డెబ్భయి, ఎనభై మధ్యనున్నా సరిపెట్టుకోవచ్చు. అవసరం నాకే. డబ్బు కావాలి, రేపటిలోగా కావాలి. తప్పని సరిగా కావాలి.

అంత డబ్బంటే తమాషా కాదని తెలుసు. అంత స్వల్ప వ్యవధిలో అంతకంటే ఎక్కువ ఖర్చుచేసిన దినాలు చాలా ఉన్నాయి యిదివరలో. కాని ఫస్టుతారీఖు దాటి పదిరోజులన్నా కాలేదు. అప్పు చేయటం అలవాటులేదు, తీరవలసిన బాకీలు తీరటం లేదు. ఎలా? ఎలా? ఎలా?

బయట చాలా ఎండగా వుంది. లోపలకూడా వేడిగా వుంది. ఏళ్ళు ముదిరి, కీళ్ళు సడలిన పాత సైకిలును తొక్కుకుంటూ మళ్ళీ ఓ గంటలో ఆఫీసు కెళ్ళాలి. చనిపోతూ నాన్నగారు ఇచ్చి పోయిన ఆస్తి అదే. ఆయన జ్ఞాపకచిహ్నంగానూ, నా అవసరానికీ యింతవరకూ పదిలంగా దాన్ని వాడుకుంటున్నాను.

దాన్ని గురించి ఓ సమయంలో ఓ స్నేహితుడు జోక్‌కూడా విసిరాడు.

"సైకెలును నువ్వుతోసుకెడుతున్నావా? సైకిలు నిన్ను మోసుకెళ్తోందా?"

దానికి ఆలోచించి యిలా సమాధానం చెప్పాను.

"రెండూ జరుగుతున్నాయి. నాకు నీరసంగా వుంటే నన్నది మోసుకెడుతోంది, దానికి నీరసంగా వుంటే నేను తోసుకు తీసు కెడతాను."

పాపం! దెబ్బ తినేందుకు అందులో ఏమీ లేకపోయినా, ఎడమ చెంపమీద కుడిచేతితో ఓ దెబ్బ కొట్టినట్లుగా బాధపడి వెళ్ళి పోయాడు.

కాని ఆ విషయాలన్నీ యిప్పుడు నా కెందుకు? కొంచెం ఎక్కు వగానే డబ్బు కావాలి.

కిటికీలోంచి ఎండవచ్చి నెత్తిమీదిగా బల్లమీదపడుతోంది. తలు పులు మూద్దామని వుందిగాని బద్ధకంగా వుంది. ఉపాయాలను నెమరువేస్తున్నాను క్రొత్తవాటిని కల్పిస్తున్నాను. కాని అన్నీ మధ్యలోనే విరిగిపోతున్నాయి కొన్ని చివరివరకూ కొనసాగాయి. కాని మరీసాగటంవల్ల పలుచనై బలహీనమైపోయాయి. పది హేను పాతిక వ్యర్థ ఫలితంకనిపించే ప్లాన్లు చాలావచ్చాయి. కాని అవి చాలవు. కనీసం డెబ్భై కావాలి.

మూడు సంవత్సరాలక్రితం డిశంబరులో మొదటివారంలో ఓ రోజున యిలారాశాను, డైరీలో.

"నిన్న నాన్నగారు చనిపోయారు. పోతూ యిలా అన్నారు 'నాయనా ఎవరిదగ్గరా అప్పుచేయబోకు, ఎట్టి స్థితిలోనైనా సరే' మూడు సంవత్సరాల తరవాత జనవరి రెండో తారీఖున ఎన్నో సారో యివాళ తడుతోంది." అప్పుచేసినందుకు ఫలితం ఆయ నకు బాగా తెలుసు. అక్కయ్య పెళ్ళికోసం చేసిన అప్పుతోనే ఆయన వచ్చీరాని జరల్లో పడరాని పాట్లు పడ్డారు. అప్పు తీర్చి

నా కోసం యీ చిన్నయిల్లు మిగిల్చేసరికి నవనాడులూ కృంగి పోయాయి. ఇంకా ఏదో యీ ఒక్క కొడుకుకోసం వారగబెశదా మని తాపత్రియపడుతూండగా స్టాలిన్‌లాంటి మహానుభావుడికి దాపురించిన భయంకర వ్యాధి సంక్రమించింది ఆయనకూ మాకూ ఋణం తీరిపోయింది.

ఆపదలో వున్నప్పుడు గడిచిపోయినరోజుల్లో చవిచూసిన కష్టాలూ, సుఖాలూ రెండూ జ్ఞప్తికి వస్తాయన్నమాట నిజమే. కాని కష్టాలకే బరువు ఎక్కువ. ఒక సుఖంరుచి కష్టాలను మరి పించగలదు. ఒక కష్టం వంద సుఖాలను మరిపిస్తుంది.

ఆసమయంలో ఆలోచనలకు అంతరాయం కలగజేస్తూ సున్ని తంగా ఎవరో తలుపు తట్టారు. "ఎవరు?" అన్నాను.

తలుపుతోసుకుని పదేళ్ళ పిల్ల లోపలకు వచ్చింది.

జాలిగా, ముద్దుగా "ఏం కావాలమ్మా?" అన్నాను.

"ఓ రూపాయుంటే యిమ్మంది అమ్మ" ముద్దుగా, జాలిగా జవాబు.

జేబులు తడిమాను. మూడు రూపాయలు వున్నాయి. వాటిలోంచి ఒకటి తీసియిచ్చి ప్రేమగా చెక్కిలిమీద చిటికవేశాను. నవ్వి వెళ్ళిపోబోతోంది. చప్పున ఏదో తోచి, "పాపా మాట" అన్నాను.

పాప వచ్చింది.

"మీ నాన్నగారున్నారా యింట్లో?"

"ఆఫీసు కెళ్ళారుగా"

జవాబు విని "సరే వెళ్ళు" అన్నాను.

పాప వెళ్ళిపోయింది.

అదృష్టవంతుడి పరిసరాలు యిలానే వుంటాయి. పాప మంచిదే. కాని ఆమె వేసుకునేందుకు మంచి పరికిణీ- గౌనూ లేవు. పాప తెలివైందే. కాని ఆమె ఆరోతరగతి మినహా చదువుకు నేందుకు అవకాశంలేదు.

పాపనాన్నగారుకూడా మంచివారు. మాటకారి కాదు. ఆయనలో వున్న లోపమల్లా ఏమిటంటే బీదవాడు కావటం. ఈ బీదవాడు ఆ బీదవాడికి యిల్లు అద్దెకిచ్చాడు. అద్దె యిరవైరూపాయలు. మూడు నెలలునుంచీ బకాయి.

మూడు యిరవైలు అరవైలో సగం అయినా యిస్తే ఎంతో బాగుండును? ఇచ్చేందుకు ఆయనకు శక్తిలేదు. అడిగేందుకు నాకు శక్తిలేదు.

మౌనంగా గాడుస్తోంది కాలం, విసుగ్గాకూడా గడుస్తోంది. ఉపాయాలు ఆలోచించటంవల్ల ఫలితం లేదని గ్రహించి మానివేశాను. ఏదో ఒకటి చేసేయిగలగటం ముఖ్యం. అద్దెకోసమన్నా ఏడిపించాలి, అప్పన్నాచేయాలి.

మొదటిది సంభవం కాదు. రెండవది అసంభవం.

గంట గడిచింది. బరువుగాలేచి, తలుపులు తాళం వేసి సైకిలును ప్రయాసమీద స్టార్టుచేసి బయలుదేరాను. దార్లో — ఓ ముసలమ్మగారు శాపనార్థాలు విసిరింది. ఏం జరిగిందో ఓయువతి ముసిముసి నవ్వులు నవ్వింది. ఇంకా కొన్ని ఘోరాలు జరగబోయి ఆగిపోయాయి. ఆఫీసుకు చేరాక బ్రేకు వేసినా చక్రాలు తిరగటం మానటం లేదు, సింహద్వారానికి పదిహేను గజాల దూరంగా దయతల్చి, అప్పటికైనా విశ్వప్రయత్నం చేస్తే ఆగింది. మళ్ళీ వెనక్కి తోసుకొస్తూంటే ఎవరో యిద్దరు నవ్వారు. నన్ను చూసి నవ్వారో, సైకిలునుచూసి నవ్వారో నా కర్థం కానేలేదు.

మెట్లమీంచి పైకి మోసుకొస్తూంటే ప్యూన్ ఎదురై యిలా అన్నాడు: "మీరేం మోస్తారు? బాబూ! నేను మోస్తాను."

సీటులో కూర్చున్నా ఆలోచన్లు మానవని తెలుసు, మానేందుకు ప్రయత్నించి ప్రయోజనం లేదని కూడా తెలుసు. అలా బాధ పడుతూ అయిదింటి వరకూ గడిపి ఫైల్సు అసంపూర్తిగా వొదిలే శాను,

వచ్చేటప్పుడు ఓపికలేక, సైకిలు నడిపించుకుంటూ వడుస్తున్నాను. కాఫీత్రాగుదామని అనిపించినా బద్ధకంవేసి మానేశాను. ఓ అర గంటలో యింటికివచ్చాను.

ఇంత విచారం! అబ్బ! ఎలా భరించటం!

పంతులుగారు గుమ్మం యివతల చాప వేసుకుని, పేపరు చదువు కుంటున్నాడు. ఇది రోజూ జరిగేదే. రోజూ అయితే "విశేషా లేమిటండీ'' అని నేనుఅడగటం, పత్రికా వార్తలన్నీ ఒకదాని తర్వాత ఒకటి ఏకరువు పెడుతూ, ఆయన స్వంత అభిప్రా యాలు కూడా వెలిబుచ్చటం ఎక్కడైనా నేను ఆయన మాటల్తో అంగీకరించకపోతే, సున్నితంగా వాదించుకోవటం జరగడం రివాజు. ఇవాళ కూడా నేను పాతప్రశ్న అరగదీస్తానని ఆశించి వుంటాడు. కాని నేను తొందరపడ్డాను.

"పంతులుగారూ ఓసారి ఇలా వస్తారా?" అన్నాను.

ఓ విధమైన ఉద్రేకపు సన్నివేశాలకు నాందీవాక్యాలు యిలానే వుంటాయి. "నిన్నో విషయం అడగమంటావా?" అని అమ్మ హఠాత్తుగా ఉపక్రమించినప్పుడు ఆరోజుల్లో అలాగే ఉలిక్కి పడేవాడిని. "వరేయి యిటురా" అని నాన్నగారు పిలిచినప్పుడూ గుండె గబగబ కొట్టుకునేది. ఇప్పుడు నా మాటల్ని వినగానే

ఆయన ముఖంలో ఆ మాదిరి భయం స్పష్టంగా గోచరించింది. "ఏమిటండీ?" అని దగ్గరకు వచ్చాడు.

భయంతో, బాధతో, సిగ్గుతో చచ్చినచావయింది. ఎంత కష్టమో. యిటువంటి సంఘటనలు ఎదుర్కోవటం! మరి కథల్లో చదివే, సినిమాల్లోనూ, నాటకాల్లోనూ, చూసే ఆ కఠిన త్వాలూ, దయాదాక్షిణ్యాలు లేకపోవటాలు నిజాలు ఎలా ఔతాయి? పంతులుగారిలాంటిమనిషి, ఆ కళ్ళజోడు అలా క్రిందకు జారి పోతుండగా, దీనమైనచూపులు చూస్తూండగా, ఆ అదురుతూ, బెదురుతూన్న కళ్లు........ఏ మానవుడి హృదయం ద్రవిం చదు? కనీసం....నాలో యిహ కాఠిన్యానికి తావులేదు.

"కొంచం....కొంచం....డబ్బు సర్దగలరా?"

ఎలావేశాను యీ ప్రశ్న? నేను కఠినుణ్ణి కాదుగా. లేదు లేదు, ఈ ప్రశ్నలో ఆ భావంలేదు. బ్రతిమిలాడాను, వేడుకున్నాను, అర్థించాను — ఆ నాలుగు మాటల్లో.

"నాదగ్గర యిప్పుడెక్కడిది నాయనా?" ....

చాలు —ఇంక నా నోరురాదు. అనడంలో లేని ప్రేమ, జాలి, దీనత్వం యీ చివరి మూడక్షరాలలో అమితంగావున్నాయి.

"పర్వాలేదు. ఏమీ అనుకోకండి ఎంతో అవసరంవుండి అడి గాను" అనేసి లోపలకువచ్చి కూలపడ్డాను. అడక్కుండా వుంటేనే మనశ్శాంగా వుండేది, ప్రయోజనంలేదని చాలాభాగం తెలిసే నోరుజారి, మరోగుండెనుగాయపరచాను కనీసం ఆత్మ సంతృప్తి అయినా లేకపోయింది.

ఏహ్యం, కోపం, వైరాగ్యం, ఉద్రేకం అన్నీ ఒకదాని తర్వాత ఒకటి ఆవహిస్తున్నాయి. వరుసగా వాటితో కుస్తీపట్టి అలిసి

పోతున్నాను. కాని చివరి విషయం నాదికాలేదు. నన్ను ఉద్రేకం చిత్తుచేసింది.

"ఏమయినాసరే డబ్బుసంపాదించి తీరుతాను" అని చివరి సారిగా దృఢంగా నిశ్చయించుకున్నాను. తలుపు తాళంపెట్టి సైకిలు తీసుకుని బయటకు వచ్చాను. అప్పుడే చీకటిపడింది. సావకాశం లేనప్పుడు టయిము గబగబా గడిచిపోతున్నదన్నమాట నిజమే. ఆయాసంమాట మరిచిపోయి సైకిలు ఎంతవేగంగా త్రొక్కానో చెప్పలేను. భయంకరమైన పోలీసువాడి యీల వినబడగానే ఎడంచేత్తో బలంగా బ్రేకునొక్కేశాను. అతిప్రయాసమీద ఇరవై గజాలు దాటాక సైకిలు ఆగింది.

పోలీసువాడు రొజుకుంటూ వెనకనుంచి పరిగెత్తుకువచ్చి నన్ను వేసిన మొదటి ప్రశ్నయిది.

"నేను ఆగమనగానే ఎందుకు ఆగలేదు?"

నేను భయపడి "బ్రేకు పడలేదు" అని చెప్పాను.

పోలీసు స్ట్రీట్ లైటు మసకవెల్తురులో నావంక క్రూరంగా చూసి "బ్రేకులు పడకపోవటం రెండవతప్పు" అన్నాడు.

బెదిరి, బిత్తరపోయి "నా మొదటితప్పు ఏమిటి?" అని అడిగాను.

"తెలియకుండానే పోతున్నావన్నమాట. లైటుఏదయ్యా?"

అప్పుడు గుర్తువచ్చింది. పోలీసువాలకంచూస్తే గంభీరంగా వుంది, సులభంగా వదిలేటట్లు కనబడరేదు. అయినా ఎట్లా? అనవసరంగా జంజాటంలో యిరుక్కున్నానే.

"తొందరగా వెడుతున్నాను. పొరపాటయింది. పోనీయండి" అన్నాను తగ్గి.

పోలీసు వదల్లేదు సరికదా, ధబాయించటం ప్రారంభించాడు. నామీద రెండు నేరాలు యిందాకనే మోపాడాయె. "చదువుకున్న

వాడిలా కనిపిస్తున్నావు; ఆ మాత్రం తెలియదుటయ్యా" అన్నాడు. "నిన్నుయివాళ వదిలి పెడితే, రేపటినుంచీ నెత్తికెక్కుతావు" అన్నాడు పదాలప్రయోగం జాస్తీగాచేస్తూ, నా కర్థంకాకుండా కొన్ని నిమిషాలు ఏవేవో మాట్లాడాడు. పోనీ-అతని మాటలన్నీ భరిస్తూ వూరుకుంటే, వదిలి పెడతానని మౌనం వహించాను. అయిదు నిమషాలు అలాతిట్టి "స్టేషన్ కుపద" అన్నాడు.

నా వళ్ళు ఝల్లుమంది. నా ఆలోచన్లు! ఆశలు! ఏమిటీ పీకులాట? ఇంకా తగ్గి. దీనాతిదీనంగా "ఇంకెప్పుడూ చెయ్యను, వది లేయండి" అన్నాను.

"అదేం లాభంలేదు. పద?"

నాకేం అర్థంకాక ఏమి చేయటమా అని ఆలోచిస్తున్నాను. ఇంతలో ప్రక్కనుంచి ఓ కీచుగొంతుక వినిపించింది.

"ఏదో పోనియ్యండి, ఇంకెప్పుడూ చెయ్యనంటున్నారుగా.

చిన్న కిల్లీ దుకాణం ఒక తీగకు లాంతరు తగిలించివుంది. వెలుగుతోంది, ఇద్దరు ముగ్గురు పక్క నేలమీద వేసివున్న బెంచీ మీద కూర్చుని మావంక వినోదంగా చూస్తున్నారు, దుకాణదారు ఎవరికో కిల్లీ కట్టి యిస్తూ, మళ్ళా యిలా అన్నాడు. "పాపం. వదిలేయండి",

"నీకేం తెలుసయ్యా, కూర్చుని కబుర్లు చెబుతున్నావు. అది నా డ్యూటీ?"

కిళ్ళీకొట్టు అతను అసహ్యంగా నవ్వి అన్నాడు. "ఎంతడ్యూటీ అయినా పాపం-ఆయన ఏదోపనిలో వున్నట్లున్నారు. అర్జంటుగా వెడుతున్నట్లున్నారు?"

"అయితే లైటు వెలిగించుకో నక్కర్లేదా?"

కిళ్ళీకొట్టు అతను మళ్లీ నవ్వి "ఏదో. పోనీయండి" అన్నాడు. నాకు శరీరమంతా తేళ్ళూ, జర్రిలూ పాకుతున్నట్లుగా వుంది. రోడ్డుమీద యింత అవమానం ఎలా భరించేది? ఇంకా కొంచెం కాలం యిదే హేయపరిస్థితిలో వుంటే కన్నీళ్ళు కారటానికి అడ్డంకి ఏముంది? ఛీ. విలువైనకాలం వృథా అయిపోతోంది. ఎనిమిది దాటితే నా పని నెరవేరదు. మళ్ళీ రేపు ఆదివారం. కష్టాలన్నీ ఒకసారే వస్తున్నాయన్నమాట నమ్మక చేసేదేముంది? "చూస్తూ నిల్చుంటా వేమయ్యా. పద" అన్నాడు మళ్ళీ పోలీసు వాడు.

బిక్కమొహంతో "సైకిలు స్టేషన్‌కు తీసుకుపోతే ఏం జరుగుతుంది" అన్నాను.

అతను వికటంగానవ్వి "రేపు కోర్టుకు పిలుస్తారు. అయిదో పదో ఫైన్ వేస్తారు" అన్నాడు.

"తక్కువ వెయ్యరా?"

"ఏమో నీ అదృష్టం."

ఎంత అసహాయత నాకు, ఇన్నాళ్ళనుంచి యిక్కడ గడిపాను. ఒక పోలీసువాడి బారినుండి తప్పించుకోలేక పోతున్నాను. నిజానికి యింత హఠాత్తుగా మనిషిని పరిస్థితులు ముళ్ళకంచెలా చుట్టివేస్తా యని ఎవరైనా ముందుగా ఊహించగలరా?"

మళ్ళీ కిళ్ళీకొట్టు అతను కలగచేసుకుని "పోనీ నేనో ఉపాయం చెబుతాను. అలాచేయండి" అన్నాడు యిద్దరినీఉద్దేశించిఅన్నట్లుగా.

నాలో ఆశ జనించింది, దీనికి మారుపేరు అమాయకత్వం.

"ఇప్పుడు మీరు పనిమీద వెడుతున్నారా పంతులుగారూ?" తల బలంగా ఊపాను.

"నేను మంచివాడ్ని. అపాయంలో వున్నవాళ్ళని చూస్తే నాకే మీటో సహాయం చేయాలనిపిస్తుంది. చూడండి, రేపు నేను మీ బదులు కోర్టుకి వెడతాను. రెండో మూడో ఫైన్ వేస్తారు. అది యిప్పుడు మీరు నా కిచ్చెయ్యండి; ఏమండీ పోలీసాయనా, యిష్టమేనా?"

పోలీసు అయిష్టంగానే తలఊపి "నా కసలు యిటువంటి పనులు యిష్టంలేవు" అని కొంచంనసిగి "అయినా నీ మాట కాదన లేకుండా వున్నాను" అన్నాడు.

"ఏదో నా మొహంచూసి వొప్పుకోండి."

"సరే" అన్నాడు యీ సారి పోలీసు.

"అయితే మీరు నాకు మూడురూపాయ లిలా యివ్వండి."

శరీరం ఓ రెండు పరిచితభావాలతో దహిస్తుండగా నేను జేబులో చెయ్యిపెట్టి, వెతికి "నాదగ్గర రెండు రూపాయలే వున్నాయి" అన్నాను.

"కష్టం" అన్నాడు పోలీసు.

"కష్టమే" అన్నాడు కిల్లీకొట్టు అతను.

"ఏంచేసేది? నా దగ్గర అంతకంటే లేదు."

వాళ్ళిద్దరూ కొంచెంసేపు ఆలోచించాక, ఒక వొప్పందంలోకి వచ్చి "సరే యిలా యివ్వండి. నేనేదో ఏర్పాటు చేస్తాను" అన్నాడు కిళ్ళీకొట్టు అతను. నేను మారుమాట్లాడకుండా రెండు రెండు రూపాయలుతీసి అతని కిచ్చేశాను.

"సరే ఇహవెళ్ళండి,.ఇంకెప్పుడూ లైటులేకుండా వెళ్ళకండి" అని పోలీసు బహువచనంలో వార్నింగు ఇచ్చాక పాలిపోయిన మొహంతో యివతలికి వచ్చిపడ్డాను. "చావుతప్పి...." అంటే యిదే "వాళ్ళభాష అర్థంకానంతటి మూర్ఖుడ్నా అని ప్రశ్నవేసు కుంటే సిగ్గులేక నవ్వు రాబోయింది.

నేను సైకిలును నడిపించుకుంటూ వెళ్ళేసరికి రామారావు ఇంట్లోనే వున్నాడు. అతనిదగ్గర నా అవస్థనంతా వెళ్ళబోసుకున్నాను. వాళ్ళ యింటికి కొంచెందూరంలో సైకిలుషాపు వుంది. రమ్మని చెప్పి అక్కడకు తీసుకుపోయాడు. అరగంట అటూయిటూ పడ్డాక బేరం కుదిరింది.

"నాన్నా! నన్ను క్షమించు" అనుకున్నాను మనసులో. అతికష్టం మీద డెబ్భయిరూపాయలకు ఆరాత్రి ఎనిమిది గంటల ఐదు నిము షాలకు అమ్మేశాను, డబ్బుకు మరునాడు రావాలని అన్నాడు. ఈరోజే కావాలని పంతంపట్టాను. చివరకు ఒప్పుకున్నాడు. నా జేబులోకి రూపాయలు వచ్చాయి, రామారావుకి ధన్యవాదాలు చెప్పి యింటిదారి పట్టాను.

ఎనిమిది దాటిపోయింది. ఇహ! ఈరోజు దుకాణాలు మూసివేసి వుంటారు. రేపు ఆదివారం. అయినా నాకు తెలిసిన షాపులు రెండుమూడు వున్నాయి. ఆమాత్రం సాధించలేకపోను.

బజారులో వెలుగూ, చీకటి కలగలుపుగా వున్నాయి, మరికొంచెం సేపటిలో యీవెలుగునుచీకటి జయిస్తుంది. కొన్ని పనులకు చీకటి మంచి సహాయకారే అయినా నాస్థితిలో వున్నవాడికి యెంత చికాకు కలిగిస్తుందో ఏం చెప్పను?

పంతులుగారి భాగం తలుపులు వేసివున్నాయి. లోపలమాత్రం మిణుకు మిణుకుమంటూ దీపంకాంతి కనిపిస్తోంది. ఎలక్ట్రిసిటీ వున్నా భరించలేక హరికన్‌లాంతరుతో సరిపెట్టుకుటుంన్నారు వాళ్ళు.

నా భాగం గుమ్మం ఎక్కటానికి రెండు మెట్లు యెక్కాలి. ఒకటి పెద్దమెట్టూ, రెండవది చిన్నదీ. పెద్దమెట్టుమీద ఓ స్త్రీ కూర్చుని

వున్నట్లు కనబడింది. కొద్దిగా జంకాను. "ఎవరూ" అన్నాను స్వరం చిన్నదిచేసి.

ఆ స్త్రీ చప్పున లేచినిల్చుని "నేనురా మధూ" అంది.

ఓ క్షణంపాటు నేను నివ్వెరపోయాను. "తేరుకుని, వేగంగా తలుపులుతీసి, లైటువేసి "లోపలకురా అక్కయ్యా" అన్నాను.

అక్కయ్య లోపలకు వచ్చింది. ఎంత దీనవదనం? మా అక్కయ్య వయస్సు ఇరవైఅయిదేళ్ళే అని ఎట్లా చెప్పుకోను? మా అక్కయ్య గొప్పఅందగత్తె అని ఎట్లా గర్వించను? సంవత్సరాలు తరబడి అవలోకిస్తున్నట్లే యీ నాడూ కన్నీటిచారలు అవలోకించ గలిగాను.

"కూర్చోవే" అన్నాను.

రూపంలోనేకాదు. అక్కయ్య కంఠస్వరంలోనూ మార్పు వొచ్చింది. ఇలా అంది. "నేను కూర్చునేందుకు రాలేదురా మధూ."

ఏమయింది?" అన్నాను ఆదుర్దాగా.

"బావకు మరీ ఎక్కువగా వుంది."

"అబ్బ! ఎంత వేదన ఆ నేత్రాల్లో! అమ్మలాంటి అక్కయ్య దుఃఖాన్నిచూడటంనాకింతవరకూ చేతకాదు. అందుకే ఆమెరాకగానీ ఆమె యింటికి పోకగానీ నా కిష్టంలేదని గట్టిగా అంటే యీ ప్రపంచం నన్ను కఠినుడ్నని నిందిస్తూ, విరుచుకుపడుతుంది. ఒక్కొక్కసమయంలో ఆమె నాకంటే ఒక ఏడు పెద్దదన్న విషయం మరచిపోతాను. సానుభూతికి వాత్సల్యానికి అదే అంతిమస్థాయి.

"ఏం చేద్దామమ్మా?" అన్నాను.

నావంక సజలనయనాల్తో జాలిగా వీక్షించింది. ఈ చూపు గుండెల్ని కోయదు. సున్నిదంగా. స్పృశిస్తుంది. అంది "డాక్టరు నడిగితే చాలా అపాయం అన్నాడు. అర్జంటుగా నూరురూపాయలుపెట్టి

యిన్‌జక్షన్‌లు కొని యిస్తేనేగాని బ్రతకటం కష్టమని చెప్పాడు." ఓ నిట్టూర్పు వొచ్చింది నానుంచి. ఎంత అమాయకురాలు ఆమె! ఎంత తీపి, ఎంత భ్రాంతి యింకా ఆ పనికిరానిభర్త అంటే. ఏళ్ళతరబడి యిలా అంతులేనిచాకిరీ చేస్తూ, ఆ భర్తను కేవలం మంచంమీద కదిలి మెదిలేవరకైనా బ్రతికించుకోవటానికి తాపత్రయ పడుతోంది. బావకు యిటువంటి ప్రమాదం యిదివరకు అయిదుసార్లకుపైగా వచ్చింది. అన్నిసార్లు నా సహాయమే కోరింది. నేనే సాయంచేసాను.

ఒక ఆలోచన స్ఫురణకు వచ్చేసరికి వళ్ళు ఝల్లుమంది. ఓ అర గంట క్రితంవరకూ డబ్బుకోసం నేను ఎంత మథనపడ్డాను? ఒకానొకరోజు నాన్నగారు ఆప్యాయంగా కొనియిచ్చిన సైకిలు, నాకు రోజూ అవసరం అయే వస్తువు యీ వేళ ఒకానొక పని కోసం అమ్మేశాను. దిగులుగానే వుంది. అందుకు "నాయనా! సైకిలు ఏదీ?" అని అడిగేవాళ్లు లేనంతమాత్రంచేత విచ్చలవిడిగా ప్రవర్తిస్తే నాలో హృదయం ఏదీ? జ్ఞాపక చిహ్నాలను అవసరాలకోసం అమ్మేసుకుంటే నాలో ప్రేమకు జాగా ఏదీ? కాని ఓ నిశ్చయం-కాదు ఓ నమ్మకం నాలో రగిలిన బాధనూ దుఃఖాన్నీ శాంతింపచేసింది. ఉంది. నాలో ప్రేమకు స్థానంవుంది. అందుకే యివాళ యీ పనిచేశాను.

అక్కయ్యకు యిదివరకు చాలాసార్లు సహాయం చేశాను, కాని ఆ పరిస్థితులు వేరూ, యీ పరిస్థితులు వేరూ. అటువంటి కొన్ని సమయాల్లో నేను అనేకబాధలకులోనై ఆమెకు సహాయం చేసినా ఆ బాధలు నాతోనే నిలిచిపోయాయి. కాని యీసారి అలా జరగదు, ఈ బాధకూ ఆ బాధకూ ఎంతో వ్యత్యాసంవుంది. అద్దె కున్న పంతులుగార్ని అద్దెకోసం అడిగినప్పుడు నాలో గిర్రున

తిరిగిన వేదనా, నడిబజారులో పోలీసువాడు నన్నల్లరిపాలుచేసి, కీలుబొమ్మనుచేసి ఆడించినవైనమూ, ఏళ్ళతరబడి కాపాడు కుంటూవచ్చిన ఆప్తమిత్రుడికన్నా ఎక్కువైన నా సైకిలుకు దూర మౌతున్న తరుణంలో చలించిన, నాలో ప్రజ్వలించిన అగ్నిలాంటి ఆవేదనా యీ క్షణంలో వాయువేగంతో మనోనేత్రంముందు మెదలి, అంతర్ధానమైనాయి. అపించింది నాకు:- ఇదంతా దేని కోసం? ఎవరికోసం? నేను ఉన్మత్తుణ్ని కావటంలేదు కదా, అయితే అవనీ. యీ సమయంలో పరిస్థితులకు దాసోహం అంటాను. కాని మూర్తీభవించిన శోకంలా వున్న అక్కయ్య ప్రముఖమైన స్థానం హృదయక్షేత్రంలో ఏర్పరుచుకుంది. ఈ స్థానాన్ని కదిలించేశక్తి నాలోవుందా....ఉండాలి.

చివరకు ఈ మాటలు పెగిలాయి, నోటినుంచి "అక్కయ్యా, యిప్పుడు డబ్బెలావస్తుంది?"

"నాకు నువ్వుతప్ప యింకెవరున్నారు మధూ?"

మౌనంగా తల పంకించి ఊరుకున్నాను.

"లాభంలేదంటావా మధూ?"

బావకోసం యెంతడబ్బు వెచ్చించినా వ్యర్థమేనని తెలుసు. శూన్య మైన యీ ప్రయోజనంకోసం చూస్తూ, చూస్తూ. ఇటువంటి విప త్కాలంలో ఎలా త్యాగం చేసేది.

అయినా "లేదు" "కాదు" అనటానికి మనసొప్పక "రేపటి లోగా ప్రయత్నిస్తాను" అని చెప్పాను.

అపస్వరాలతో ఆమె యిలా అంది: "నువ్వు తమ్ముడివే అయినా అంతకంటె ఎక్కువగా నిన్ను గౌరవిస్తాను. ఇదివరకు ఎన్నో సార్లు నన్ను ఆదుకున్నావు? జబ్బుతో అయినాసరే, బావలేనిదే నా బ్రతుకు ఎంత దుస్సహంగా వుంటుందో నీకు తెలియక

పోలేదు. నీవల్లతప్ప నాకు మరెవరివల్లా సహాయం లభించదు." కొంచెం ఆగి ఓ నిట్టూర్పు విడిచి "నీస్థితి నాకు తెలుసు. నిన్నె క్కువ బలవంతపెట్టేశక్తి నాకు లేదు. బావ వొంటరిగావున్నాడు. తలుపులు తీసేవచ్చాను. అటో. ఇటో నీ చేతుల్లోనే వుంది. నిన్నింకా అంతకంటే ఎక్కువేం బ్రతిమిలాడను? వస్తానమ్మా. సిగ్గులేని యీ అక్కయ్య అవస్థను మరచిపోకు" అంటూ కళ్ళు తుడుచుకుని, గబగబా బయటికి నడిచి, చీకట్లో కలిసిపోయింది. నేను నిర్ఘాతపోయి నిల్చున్నాను. ఆమెగారి చివరి మాటలు గుండెల్ని నిలువునా చీల్చాయి. ఎవడైనా ఘోరంగా ప్రవర్తిస్తే ప్రజలు వేలెత్తిచూపే వ్యక్తిలాంటి కఠినుడ్నా? నాలో యింత కౄరత్వం ఎలావుంది? ఇటువంటి సందర్భాలలో మనసులో చెల రేగే బ్రహ్మాండమైన సంక్షోభాన్నే, పెనుతుపానులనీ, ద్వంద యుద్ధా లనీ లంటారు. కొంతమందిలా వీటిని అరికట్టేశక్తి నాకు లేని మాట నిజమే.

ఆవేశంతో ముందుకు నడిచాను. ఇరుకైన యీ హృదయ వీధిలో సరిక్రొత్త ఆలోచనలకు యిహ తావులేదు. అది అపూర్వమైన క్షణం. స్వాగతం పలుకబోయే అత్యద్భుతమైన మాలతి చిరు నవ్వు, దానికోసం తాపత్రయపడే నా చిత్తభ్రాంతి యివన్నీ మటు మాయ మయ్యాయి. నాకు కావలసింది ఒకటే. నేను చేయబోయేది అదే. అక్కయ్య కోరిక తీర్చటం. ఫలితం ఎలావున్నా సాయం చేశానన్న సంతృప్తి మిగిలితే చాలునన్న స్థితికి వచ్చాను. కదల బోయాను.

అదే నిముషంలో చెప్పులు లేని కాళ్ళతో చలపతిరావు లోపలికి వచ్చాడు. అతని ముఖం వెల తెలా పోతోంది, భీతో, అసమ ర్థతో, ఆతృతో వెంటాడితే మానవుడు అలా వుంటాడు.

చప్పున ఆగి "కూర్చో" అన్నాను.

చలపతిరావు కూర్చోలేదు. వగరుస్తున్నాడు. ఆ స్థితిలో అతన్ని చూస్తే జాలి వేస్తోంది నాకు. అంత దిగులుదేనికి అతని కళ్ళలో?

"అలా ఉన్నావేం?"

అతనో చిరునవ్వు నవ్వటానికి ప్రయత్నించి విఫలుడయ్యాడు. చేతిరుమాలు తీసి ముఖం మెత్తగా తుడుచుకున్నాడు. పామును చూసి మనిషి బెదిరినా అలా వుండడు. భగవంతుడి ఆభరణం దొంగిలించినా మనిషి అలా వుండడు.

ప్రేమగా అతని భుజంమీద చేయివేసి లాలనగా "ఎందుకంత యిది? నా ముందు భయం దేనికి? ఏం జరిగిందో చెప్పు" అన్నాను.

చలపతిరావు నా ముఖం వంక చూడటానికి ప్రయత్నించి మళ్ళీ తత్తరపాటుతో తల దించుకున్నాడు.

నేను యింకా ఏదో చెప్పబోతున్నాను.

అతను ఆట బొమ్మలా పెదవులు కదిపాడు. కష్టంమీద అర్థం చేసుకుంటే ఆ మాటలతీరు యిలా వుంది.

"నాకో సహాయం కావాలి."

సహాయం కావలిస్తేనే చలపతిరావు నా దగ్గరకు వచ్చే స్నేహం కాదు మా యిద్దరిదీ. అందుచేతనే ఆ మాటలు విని నిజంకాను. ఆపదలో వున్నవాడికి సహాయం చేయగలిగే సామర్థ్యం నాలో ఎంతని వుంది?

ఏమిటో చెప్పమన్నాను.

ముందుగా యిలా ఉపోద్ఘాతం చెప్పాడు. "నేనసలు నీ దగ్గరకు వచ్చేవాడిని కాను. ఎంతసుంది చుట్టూనో తిరిగాను. ప్రయోజనం

లేకపోయింది. ఇహ నిన్ను కష్టపెట్టటం తప్పనిసరి అయింది. నా మాటకు నీ విచ్చే విలువ తెలుసు కనుకనే ధైర్యం చేయగలిగాను."

అర్థమవుతోంది నాకు. ఆ మాటల్లోని అంతరార్థం గ్రహించగలిగే సామాన్య తెలివితేటల్ని భగవంతుడు నాకు ప్రసాదించాడు.

"ఓ వంద రూపాయలు కావాలి."

నేను శిలావిగ్రహంలా నిల్చున్నాను.

"అర్జంటుగా ఓ వందరూపాయలు కావాలి."

కదల్లేదు; మెదల్లేదు నా శరీరం,

"పోనీ డెబ్బయి ఎనభై మధ్యనున్నా...."

ఇవాళ చాలా విచిత్రమైనరోజు, అంతేకాదు. చెడ్డరోజు. దుర్భరమైనా యీ అవస్థను భరించడం అసాధ్యమే.

"మాలతీ!"

"అక్కయ్యా!"

"చలపతిరావూ!"

సాధారణంగా జరిగేదే అది. మొదట జరిగిన సంఘటన కన్నా తర్వాత దానికి బలం ఎక్కువగా వుంటుంది. మొదటినుంచీ విషాద పూరితమైన సంఘటనలు గడిచినా, చివరకు ఓ సంతోషప్రదమైన సంఘటనతో ముగిస్తే దాన్ని కామెడీ అనే అంటారు. లేదా ఆదినుంచీ నవ్వులతో గడిచినా అంతంలో ఓ సన్నివేశం వచ్చి ఛిన్నా భిన్నం చేసిందంటే అది ట్రాజెడీ. ఈ సిద్ధాంతానికి నేను లోబడి పోయాను.

మాలతికీ నాకూ వున్న అనుబంధానికీ, అక్కయ్యాకూ, నాకూ వున్న బాంధవ్యానికీ. చలపతిరావుకూ నాకూ వున్న స్నేహానికీ

యిది కాలతబద్ధ అని అనలేను. నిగ్రహశక్తి సడలిపోతూన్న యీ అంత్య దశలో, ఏ విలువకు ప్రాధాన్యత యివ్వాలో తెలియక విచక్షణా జ్ఞానం కూడా నశించిపోతున్న యీ హీనదశలో, నాకున్న ఓపిక. మక్కువ యివి విపరీతమైన ఆలోచనల్లో తాకిడికి తట్టుకోలేక హరించి పోతూన్న సమయంలో చలపతిరావు వచ్చి సాధించబోతున్నాడు. ఇది నా తప్పుకాదు.

అప్పటికీ హీనస్వరంతో "అంత అవసరమా!" అని అన్నాను. దీనంగా నా చేతులు పట్టుకున్నాడు. ఎంతో ప్రాధేయపడ్డాడు. "ఎంత అవసరమో వివరించి చెప్పగలిగే శక్తి నాకు లేదు" అన్నాడు చివరకు.

ఇంక నాలో ఆలస్యానికి తావు ఏది? చెప్పరాని వేగంతో జేబులోంచి రూపాయల నోట్లు బయటకు తీశాను. కన్నీళ్ళు కారటం లేదు గాని కంఠం వణుకుతోంది, గాద్గదికంగా "ఇదిగో, నా దగ్గర యివే వున్నాయి. తీసుకువెళ్ళి అవసరాల్ని గడుపుకో" అని వాటిని యిచ్చేశాను.

చలపతిరావు కళ్ళలో ఓ క్షణంపాటు గగుర్పాటు. తరువాత మెరిశాయి. ఆనందోద్రేకంతో యించుమించు కావిలించుకున్నంత పని చేశాడు. "ఎంత ఉదారహృదయం నీది?" అని అభినందించాడు. అంతకంటే ఎక్కువ నాకు వినబడలేదు. అతను యెప్పుడు వెళ్ళిపోయాడో కూడా నా కంతగా గుర్తులేదు.

ఓ పావు గంట నిశ్శబ్దంగా. ఆలోచనా రహితంగా గడిచింది. అప్పుడు బుద్ధిపుట్టి బయటకు వచ్చాను. వీధి నిర్మానుష్యంగా వుంది. గగనంలో చుక్కల్లా చీకటిలో దీపాలతో రాత్రి అందంగా వుంది. పంతులుగారి భాగంలో చడీ చప్పుడూలేదు, వంటరితనం

భయాన్నే కాకుండా బాధనూ కలిగిస్తోంది, కాని వాటిని తీర్చగలిగే హృదయాలు యీ సమయంలో లభించటం కల్ల.

"ఇదేమిటి ? ఏడుస్తున్నావు?"

అనాలోచితంగా చెయ్యి తగిలేసరికి తడి స్పర్శతో నాకే స్ఫురించింది. అమ్మాయిలాగా యీ అబ్బాయి ఏడుస్తున్నాడు. జీవితంమీద విరక్తి, మనుషులమీద అసహ్యమూ రగిలింది. అమ్మలేదు. నాన్న లేడు. నేనే ఓదార్చవల్సిన అక్కయ్య వుంది. కోరికలు పెంచుకోరాదు. సమర్థత లేదు. ఎవరన్నా తన్ను తలుచుకుని "అయ్యో పాపం" అని నిట్టూరిస్తే బాగుండును.

కొంచెంసేపు కన్నీటిని అలానే కారనిచ్చాను.

రేపు కొంతమందికి ఎలా ముఖం చూపించాలో తెలియడం లేదు. ఎగ్జిబిషన్‌లో చూసిన విచిత్రంలా యిద్దరు ముగ్గురు వ్యక్తులు కళ్ళముందుకు వచ్చి, పోయి వస్తున్నారు. భూమి గుండ్రంగానే తిరుగుతోంది. సూర్యుడు తెల్లవారుఝామునేఉదయించి, సాయంత్రానికి వెళ్ళిపోతున్నాడు. చంద్రుడు పాపం ! అప్పుడప్పుడూ సూర్యుడు వెళ్ళకముందే వస్తున్నాడు. నా ముందు వ్యక్తులు వచ్చి నవ్వి, ఏడిచి వెళ్ళిపోతున్నారు. కోరికలు పెరిగి. విరిగి, తరిగిపోతున్నాయి. దాహం వేసి అగిపోయింది.

మనసులో వృత్తంలా ఉంగరం తిరిగింది,

చిన్నారి ఉంగరం. ముద్దుగా ముచ్చటగావున్న ఉంగరం. ప్రేయసి చిటికినవ్రేలుకు తొడిగితే ప్రియుడిలాంటి పిచ్చివాడికి, అమాయకమైన ఆనందాన్నిచ్చే ఉంగరం,

కానకుండానే బంగారుఉంగరం విరిగి ముక్కలైపోయింది, రాయి నుసి అయిపోయింది.

ఉక్కు కాగితంగామారి, కాగితాలు బంగారంగా మారకముందే పెనుగాలికి కాగితాలు ఎగిరిపోయాయి.

చలిగాలిబాధ అప్పటికి తెలిసి, లోపలకువచ్చి, రగ్గుకప్పుకుని పడు నేసరికి ఉక్కబోయటం ప్రారంభించింది. రగ్గుతీసేసి చూశాను. ఎముకలుకొరికేచలి. ఎట్లాభరించను యీ అవస్థ?

"మాలతీ! మాలతీ! మాలతీ!

"అక్కయ్యా అక్కయ్యా!" అక్కయ్యా!

"చలపతిరావూ! చలపతిరావూ! చలపతిరావూ!"

తెల్లవారింది తీరని కోరికలతో. అద్దంలో ముఖం చూసుకుంటే కళ్ళు ఎర్రగావున్నాయి. మత్తుగావున్న ముఖం అందంగా వుంది నాకు! తలుపులుతీసి నిల్చున్నాను. పంతులుగారు —పాపంచప్పున నన్ను చూసేసరికి, సిగ్గుతో ముఖం త్రిప్పుకోబోయి, లాభంలేక "ఏమండీ, కళ్ళు ఎర్రగా వున్నాయేం?" అని అడిగారు.

"రాత్రి నిద్రపట్టలేదండీ" అని నిజం చెప్పేశాను.

ఆయన ఆశ్చర్యంతో "అదేం? వంట్లో బాగులేదా ?" అని అడిగాడు వెంటనే.

"బాగానే వున్నట్లుంది, ఎందుచేత నిద్రపట్టలేదో?"

కొంచెంసేపు వుండి ఆయన లోపలకు వెళ్ళిపోయాడు. తర్వాత నేనూ ముఖం కడుక్కొని కాఫీకి వెళ్ళిపోయాను.

అసలు యివాళ పార్టీకి వెళ్ళకూడదనుకున్నాను. ఎవరికీ కనిపించ కుండా తిరుగుదామనుకున్నాను. కాని ఎక్కువసేపు గడిచిపోక ముందే ఆ పని చేయలేనని తెలిసింది. సుందరవదనారవిందం ఒకటి హృదయద్వారం నుంచి తొంగిచూస్తూ కవ్విస్తోంది. ఆ క్షణంలో ఆలోచన్లు మధురంగా వున్నాయి. కాని ఆతీపి ఎక్కువ సేపు అనుభవించటానికి నేను నోచుకోలేదు.

ఆ మధ్యాహ్నం, అరగంటనుంచీ కథలపుస్తకం ఒకటి పట్టుకుని ఒక్కవాక్యం అయినా బోధపడనిస్థితిలో, నా గదిలో, కుర్చీలో కూర్చున్నప్పుడు నా చేతిగడియారంలో తొమ్మిదిన్నరయింది.

"పాపా!" అని పిలిచాను.

రెండోసారి పిలిచాక పాప వొచ్చి ప్రశ్నార్థంగా చూస్తూ నిల్చుంది.

"టైమెంతయిందో చెబుతావూ?"

మాట్లాడకుండావెళ్ళి అయిదు నిమిషాల్లో తిరిగివచ్చి "రెండున్నర" అని చెప్పింది.

"సరే వెళ్ళమ్మా"

అప్పటిదాకా వెళ్ళకూడదనే బిగువులేని భావంతో భీష్మించుకుని కూర్చున్నాను. ఇంకో అరగంటలో అక్కడికి పోవాలి అన్న యోచన మెరుపులా తట్టింది.

వెళ్ళనా? వద్దా?

హఠాత్తుగా అమాయకమైన ఓ స్త్రీ విశాలనయనాలు చక్కని జల బిందువులతో నాలో తడిసిపోయాయి.

ఒక్క ఉదుటున లేచినిల్చుని అద్దంలోకి చూశాను. మత్తుగావున్న ముఖం అందవిహీనంగా కనబడింది. గడ్డం గరుగ్గా వుంది. చప్పున లోపలకుపోయి చాలా కొద్దివ్యవధిలో తయారై పోయాను.

ఆలస్యంగా వెళ్ళింది నేనే. అప్పటికే అతిథులందరూ వచ్చేశారు. ఎక్కువభాగం ఆడవాళ్ళు. అసలు యీ మొగవాళ్ళందర్నీ ఆహ్వానించకుండావుంటే ఒకపెద బెడద తప్పేదికదా అనుకున్నాను.

పద్దెనిమిదినిండి పంధొమ్మిది వస్తోందిట మాలతికి. వచ్చినస్త్రీలలో యిద్దరు ముగ్గురు మినహా ఎక్కువమంది తెలిసినవాళ్ళులేరు. వాళ్ళయినా యిదివరకు నాతో చదువుకున్నవాళ్ళు. విష్‌చేశారు నన్ను చూసి. నా ముఖంలో మాలిన్యం ఎవరైనా పసిగడ్తారేమోనని

భయంగా వుంది. ఉన్నకొద్దిమంది మొగఅతిథులలో ఎక్కువ భాగం పరిచయం వున్నవాళ్ళే. కాని.... నన్ను చూసి తెల్లబోయి, తలవంచుకుంటూన్న చలపతిరావును చూసి చకితుడ్నయాను. నా ముఖంలోలాగానే అతనిలోకూడా మాలిన్యం చాలావుంది. నిన్న రాత్రి అంత విపత్తులోవుండి యీరోజు పార్టీకి ఎలా వచ్చాడా అని ఆశ్చర్యం వేసింది. కాని అతనిలానే నిన్న నేను లేనా? ఇవాళ రాలేదా?

ఈ ఊరడింపుతో అతనిదగ్గరకుపోయి పలకరించాను. పైగా అతని ప్రక్కనే కూర్చున్నాను.

ఇంతలో మాలతి లోపలినుంచి వచ్చింది. ఒకసారి గబగబఅందరి వంకా పరకాయించి చూసిన ఆమె వదనం నన్ను చూడగానే ప్రపుల్లమైనట్లు గమనించాను.

నవ్వాను.

మాలతి నా దగ్గరకువచ్చింది. చలపతిరావు ఎందుకో కంగారు పడుతున్నాడు. ఆమె మందహాసంచేసి "ఇంత ఆలస్యమైతే ఎలా? రావేమోనని భయపడుతున్నాను. అంది.

"రాలేనని నేనూ భయపడ్డాను?"

మాలతి విచారంగా నవ్వింది. "నువ్వెప్పుడూ యింతే. అందుకనే ప్రొద్దున్న మీయింటికి వచ్చాను. లేవు నువ్వు" అంది.

"ఎందుకంత శ్రమనీకు? నేను రాకపోతే పార్టీఆగిపోదు కదా." ఆమె ఏదో చెప్పబోయి "పో! నువ్వెప్పుడూ యింతే" అని మౌనంగా అక్కడినుంచి స్త్రీలదగ్గరకు వెళ్ళిపోయింది.

చలపతిరావు నాతో మెల్లగా "నేనుకూడా నువ్వు రావనే అను కున్నాను" అన్నాడు.

అతనివంక విచిత్రంగా చూసి "కారణం?" అన్నాను.

"క్రితంసారికూడా నువ్వు రాలేదు."

"కాని ఆసారికీ యీసారికీ చాలాభేదం వుంది."

ఆడవాళ్ళంతా ఏదోచెప్పుకుని నవ్వుకుంటున్నారు. వాళ్ళమధ్య కూర్చుని మాలతి నావంక చూస్తోంది. చలపతిరావు ఆమెవంక తనివితీరకుండా చూస్తున్నాడు. మాలతి తండ్రి మరోవృద్ధుడితో కులాసాగా ఏవో కబుర్లుచెబుతున్నాడు. వాళ్ళప్రక్కన ఓ కుర్చీ ఖాళీగావుంది. ఆయనతో కొంచెంసేపు మాట్లాడాలని సరదాపుట్టి లేచివెళ్ళి కూర్చున్నాను.

నా భుజంమీద చేయివేసి నిమిరి "కులాసానా?" అన్నాడు.

తల ఊపాను.

కొంచెంసేపు ఏదో లోకాభిరామాయణం మాట్లాడుకున్నాం.

తర్వాత పార్టీ ప్రారంభమైంది.

మాలతి తండ్రి హఠాత్తుగా యిలా అన్నాడు "ఈ ఏడు మా అమ్మాయి పెళ్ళి చేద్దామనుకుంటున్నాను.

నాకు ఆదుర్దా హెచ్చింది. "వరుడు కుదిరాడా?" అని అడిగాను.

"నా దృష్టిలో ఒకరు వున్నారు. ధనవంతుడు. మొన్ననే ఎమ్. బి. బి. ఎస్. పాసై ప్రాక్టీసు పెట్టాడు?

"మంచిదే" అన్నాను.

"అమ్మాయినింకా అడగలేదు. కాని దానిహృదయం నాకు తెలుసు. దానికి చాలామంది స్నేహితులున్నమాట నిజమే. నా మనస్తత్వం దానికి తెలుసనే నా విశ్వాసం. చాలామందిలా అది పొరబడ కూడదు. మరీకొంతమంది వ్యక్తులతో అమితంగా స్నేహం చేసినా, అది స్నేహంకంటే మరో అడుగు ముందుకు వేయలేదనే నా నమ్మకం."

కాని యిదేమిటి? ఆ మాట అంటూ ఎందుకు నాకేసి ఓ వింత చూపు ప్రసరించాడు?

మాలతి యింకా నావంక చూస్తూనేఉంది. బాధకన్నా ఎక్కువగా జాలివేస్తోంది నాకు. అవి బహుమతులు కాబోలు. ఓ ప్రక్క ఖరీదైన పుస్తకాలు వస్తువులూ చాలా పడివున్నాయి. బహుశా నేనే చేతులు ఝూడించుకుంటూ వచ్చింది. పౌరుషవంతుడికైతే అంత కన్నా అవమానం వుండబోదు. మనసులో ఉంగరంతిరుగుతోంది. మొగఅతిథులలో మాటకారివాళ్ళు ఎవరూ వున్నట్లు లేదు, వాళ్లల్లో, వాళ్ళు ఏదో గొణుక్కుంటున్నారంతే. వాతావరణం ఎక్కువ సరదాగా లేదు. నేను యింతకంటే ఎక్కువ సంతోషంగా యిక్కడ వుంటుందని ఆశించాను.

మౌనాలతో, మాటలతో, నవ్వులతో, ఆవేదనలతో ఓ అర గంట గడచిపోయింది. నాకు కొంతసేపు చలపతిరావుతో మాట్లాడాలని వుంది. నిన్న అతన్ని చుట్టుముట్టిన ఆపద తీరిందో లేదో లేచి మాలతిదగ్గరకు వెళ్లాను. అప్పటికి టీ తీసుకోవడం కూడా పూర్తి అయిపోయింది. కిల్లీలు నమిలాక స్త్రీల పెదవులు మరీ అందంగా వున్నాయి.

"లిప్‌స్టిక్‌కన్నా యిదే బాగుంది" అన్నా ఒకమ్మాయితో.

ప్రక్కనే కూర్చున్న ఓయువతి ముఖంకూడా వెంటనే ఎర్రబారింది మాలతి పెదవుల్లా. మాలతి పాపం ఏదో అవస్థపడుతోంది. నాలిక కొరుక్కుంటూ, ఊరుకోమని సౌంజ్ఞచేస్తోంది. నా మాటలు విన్న ఒకరిద్దరు అమ్మాయిలూ చేతిరుమాళ్ళు నోళ్ళకడ్డంపెట్టుకుని ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటున్నారు. నాకేం తెలుసును అప్పటిదాకా ఎర్రబడిన యువతి అధరాలకూ లిప్‌స్టిక్ రంగుకూ ఎన్నాళ్ళనుంచో స్నేహంవుందని.

నేను ఆట్టే సిగ్గుపడక, చింతించక మాలతితో "ఓసారి యిలా వస్తావా?"

ఆమె వొచ్చింది. "ఇవాళ నిన్ను ఏమని ఆశీర్వదించమంటావ్?" అని ప్రశ్నించాను.

అమె సిగ్గుపడింది "నువ్వే చెప్పు."

నేను కొంచెం ఆలోచించి "వచ్చేఏడు నీ జన్మదినానికి ఆయన గారి తరఫు బంధువులూ, స్నేహితులూ కూడా రావాలి" అన్నాను.

మాలతి శిరస్సు పైకెత్తి అర్ధనిమీలితనేత్రాలతో, బాధగా, విషాదంగా చూసింది, "సారీ, నీకు నేను థ్యాంక్సు చెప్పలేను" అన్నది.

"నా ఆశీర్వాదానికి నీవుకృతజ్ఞత అర్పించలేవన్నమాట అయితే."

ఆమె తల ఊపలేదు. మాట్లాడలేదు.

"మరి నా బహుమతీ అందుకోవా?"

"నాకేం వొద్దులే" అంది.

"అంత కోపమా?"

"నీమీద నాకు యిదివరకు ఎన్నిసార్లు కోపం వచ్చిందేం?"

కొన్ని సెకనులు మౌనంగా గడిచాయి.

"మాలతీ, నేనూ ఓ వస్తువు ప్రెజెంటుచేద్దామనుకున్నానుమొదట."

నేత్రాలు చూశాయి.

"కాని మనస్నేహానికి విలువ కట్టలేకపోయాను."

ఆ నిముషంలో విశాలమైన ఆమె నయనాల్లో అవతరించిన మెరుపును నాబుద్ధి పసికట్టింది.

మాలతి విచిత్రమైన గొంతుకతో "నీకెట్లా థ్యాంక్సు చెప్పను" అంది.

గ్రంథ నిలయం శ్రీకాకుళం

"ఆమాట చాలు నాకు."

ఆకస్మికంగా నాచూపు ఆమె చిటికెనవేలుకు తొడిగిన చిన్నారి అంగుళీయంపైన బడింది. కిటికీనుంచి దూసుకువచ్చిన మధ్యాహ్నపు ఎండకు నీలపురాయి ధగధగ మెరిసింది.

నా మనసులో సుదర్శనంలా ఉంగరం గిరగిర తిరిగింది.

నాలో మొన్నా, నిన్నా అలుముకున్న, అల్లుకున్న ఊహాచిత్రానికి సరియైన రూపం యిదే. నాదగ్గరనుంచి డబ్బుపోకుండా వుంటే యిటువంటిదాన్నే మాలతికి ప్రెజంటు చేసేవాడ్ని.

"మాలతీ! ఇది నీకు ఎవరు యిచ్చారు?"

"చలపతిరావు."

ఒక్కసారిగా హృదయం వినిర్భిన్నమైంది. వెనుదితిగి అతనివంక చూశాను. మా యిద్దరిమధ్యా అతన్ని గురించే సంభాషణ జరుగుతుందని ఊహించాడు కాబోలు. తైలంలేని దీపంలా వెలా తెలాపోతోంది అతనిముఖం.

మధుర మందహాసంతో ఆమె అడిగింది నన్ను: "బాగుందా?"

"చెప్పలేనంత బాగుంది."

కాని నా పరిస్థితి హృదయవిదారకంగా వుంది. సామాన్య మానవుణ్నే, నా హృదయం విశాలమైందిగానీ, ఉన్నతమైందిగానీ కాదని అప్పుడు తెలిసింది. అవకాశంవుంటే చలపతిరావును నమిలి మ్రింగివేయాలన్నంత కోపం వస్తోంది. నేను శాంతమూర్తి నని ఎవరయినా భావిస్తే అది వాళ్ళ పొరపాటు.

దిగులు ఏడుపుగా మారుతోంది.

నీచుడు చలపతిరావు, ద్రోహి చలపతిరావు. ఏకార్యంకోసం నేనా

డబ్బును అష్టకష్టాలుపడి సాధించానో, అదే అవసరంకోసం మాయమాటలు చెప్పి నన్ను నిలువునా మోసగించాడు. ఈ ద్రోహి వల్ల అమాయకమైన ఓ వ్యక్తికి సహాయంచేసి, ఓత్యాగాన్ని నాకు నేను నిరూపించుకోకుండా భంగపడ్డాను. మాలతి ఉంగరంకన్నా, బావ డబ్బుకన్నా వెయ్యిరెట్లు అధికంగా చలపతిరావు అపాయాన్ని ఊహించాను. దీనివల్ల నాకెంతనష్టం కలుగుతుందో గ్రహించ లేడా ఆమూర్ఖుడు? తెలిసే ఈ అకార్యానికి పూనుకున్నాడు. ఇద్దరం రెండుదార్లు త్రొక్కాం, గమ్యస్థానం ఒకటే. అమాటల్లో బెదురు, అకళ్ళలో అదురు యిప్పటికి నాకు గ్రాహ్యమైంది. కాని యింతసాహసం ఎలావచ్చింది అతనికి? ఆ నిముషంలో నాబుద్ధి చురుకుగా పనిచేసింది. అంతవరకూ అస్పష్టంగావున్న అతని హృదయాన్ని అప్పుడు చదవగలిగాను. స్వార్థం సాహసానికి దారి తీసింది. అంతేకాక వొట్టిచేతుల్తో నేనిక్కడికి రాలేనని భ్రమ చెందాడు.

"ఇదేమిటి?" అని మాలతికంఠం ఆశ్చర్యంగా వినిపించింది.

"అంత వెంటనే నీకళ్ళు ఎఱ్ఱబడ్డాయేం?"

మాయిద్దరిమధ్యా వున్న చనువు, అక్కడున్న చాలామందికి తెలిసి వుండడంచేత మా ప్రవర్తన విడ్డూరంగా కనిపించలేదనుకుంటాను. ఒక్కచలపతిరావుతప్ప మిగిలినవాళ్ళంతా ఎవరిధోరణిలో వాళ్ళు వున్నారు.

"బహుశా నాకళ్ళు ఎఱ్ఱబడటాన్ని నువ్వు చూడటం యిదే ప్రథమం అనుకుంటాను."

"మధూ!"

"ఏమంత ఆశ్చర్యం?"

ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. సందిగ్ధంగా ఊరుకుంది. నేను వాంఛించిందికూడా అదే.

"నాకు యింక సెలవు యిప్పిస్తావా?" అన్నాను. కష్టంగా తల ఊపింది.

చలపతిరావువంక క్రూరంగా ఓ చూపుచూసి బయటకు వచ్చాను. ఇంతకు ముందువరకూ ఒక్క ఆవేదనే. ఇప్పుడు క్రోధంకూడా. అబ్బ! ఈమనుషులు ఎంత దుర్మార్గులు! నా యీ అనుభూతులకు కారణం వీళ్ళే.

ఇంట్లో వంటరిగా కూర్చున్నాను. మాటిమాటికీ అక్కయ్య గుర్తు వస్తోంది. నిన్నరాత్రినుంచీ ఆమె జాడే తెలియదు. బావకు ఎలా వుందో? వాళ్ళయింటికిపోయి చూసివద్దా మనిపించింది. కాని.... అక్కడ నా అవస్థ మరీదుర్భరంగా వుంటుంది. అందులోనూ రిక్తహస్తాలతో వెళ్ళటం.

వెళ్ళగానే అక్కయ్య యిలా అడుగుతుంది. "డబ్బు దొరికిందా మధూ?"

జవాబుగా తలవొంచాలి.

అక్కడినుంచి ఏడుపు, గందరగోళం.

చలపతిరావును దెబ్బతియ్యాలి. అతను ప్రతీకారం అనుభవించాలి. బహుశా యివి చాలా హేయమైన, ఘోరమైన కార్యాలు. అయినా నేను వాటికి లోబడ్డాను.

నామీద నాకే అసహ్యం కలిగేటట్లు, నా అంతరంగాన్ని ఎవరైనా చదవగలిగితే వాళ్ళకు నామీద రోతకలిగేట్లు కొంచంసేపు నా ఆలోచన్లు వికృతంగా సాగాయి.

కాని అలా ఎక్కువకాలం సాగిపోకముందే ఎవరో అజ్ఞాన వ్యక్తి వీపుమీద చరిచినట్లయింది, ఉలుక్కుపడ్డాను.

ఎందుకు నాకింత సంచలనం? ఏంజరిగింది? చలపతిరావు నన్ను మోసంచేసినమాట నిజమే. కాని అతను నాకేమి అపకారం చేయ గలిగాడు? ఏమి సాధించగలిగాడు?

ఈ చివరియోచన ఊరట కలిగించింది. హఠాత్తుగా కలిగిన యీ ఊహతో నన్ను గర్వం ఆవహించింది. ఎంత ప్రయత్నించినా, ఎంత తంటాలుపడినా నిర్మలహృదయంలో చలపతిరావుకు చోటు లేదు. కేవలం ప్రయాస. భ్రాంతి, చివరి కతనికి విచారమే, మన స్తాపమే మిగిలేది.

ఈ గర్వంతో నాకు బాగా ఉత్సాహం వచ్చింది. చలపతిరావును క్షమించగలిగేస్థితిలో వున్నాను.

వీధితలుపు చప్పుడైంది. లేచివెళ్ళి తలుపుతీశాను. అధోముఖంగా చలపతిరావే నిలబడివున్నాడు, నాకు జాలి, కోపం రెండూ వేయ లేదు.

"లోపలకు రా" అన్నాను.

మానవుడు! నిర్జీవంగా కూర్చున్నాడు లోపలకువచ్చి.

"అలావున్నావేం? మళ్ళీ ఏదైనా విపత్తులో యిరుక్కున్నావా?" అన్నాను.

క్షమించమని అడగటానికే వచ్చాను. ఆమె నన్ను పార్టీకి యిన్ వైట్ చేసినప్పటినుంచీ నాలో ఏదో చెప్పలేని ఆకర్షణ. మంచిది, చిరకాలం జ్ఞాపకం వుంచేటట్లుగా ఏదైనా ప్రెజంట్ చేసి నా ఆధి క్యత నిరూపించుకుందా మనుకున్నాను. మూడురోజుల్నుంచిచెప్ప రాని వేదనకు గురిఅయాను, డబ్బు ఎక్కడన్నా పుడుతుందేమో

నని ఎంతయినా ప్రయత్నించాను. లభించలేదు. చివరకు నువ్వే కనిపించావు. నీ స్థితి నాకు తెలుసు. ఏదో అవసరం వున్నట్లు నటిస్తే, ఎక్కడన్నా కష్టపడి సంపాదించి సహాయపడతావని అలా నాటకమాడాను."

"మంచిపని చేశావు. నీ అవసరంకోసం అవతలవాడిని యిబ్బంది పెట్టటం నీ అభీష్టమా ఏమిటి? నేను నీకు డెబ్బయిరూపాయలు చేతుల్లో పోసినప్పుడు ఎక్కడివనన్నా అడగలేదే. కావలించుకుంటే సరిపోయిందనుకున్నావా? నీలాంటి జీవితమేనాది. ఎటువంటి పరిస్థితిలో నీకు సాయంచేయగలనో ఆలోచించావా?"

చలపతిరావు వ్యధాపూరితంగా ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు.

ఉద్వేగం అణుచుకుంటూ "మహత్తరమైనదని నేను దృఢంగా నమ్మిన ఒకానొక కార్యంకోసం ఏళ్ళతరబడి వాడిన నా సైకిలు అమ్మాను. ఆ రూపాయలు అలావచ్చినవే. ప్రాణాపాయస్థితిలో వున్న అత్యంత దగ్గిరబంధువును కాపాడటానికికూడా ఆ డబ్బుని వినియోగించటానికి నేను తెగించలేకపోయాను. నువ్వు నన్ను విప రీతపరిస్థితుల్లోకి లాక్కువెళ్ళావు. స్నేహానికి, మిత్రప్రేమకూ దాసోహం చేశాను. మూర్ఖుడా! నీకు విశ్వాసంలేదు. అంతేకాదు. ఎలా వినియోగపర్చటానికి ఆ డబ్బు సేకరించేందుకు తాపత్రయ పడ్డానో నీకు తెలియదు. "ఏం.... ఎందుకు?"

"అది నువ్వు తెలుసుకోకపోతేనే మంచిది. నువ్వు అప్పుడప్పుడూ ఆకర్షణలకు లోనై విపరీతంగా ప్రవర్తించినా విలన్‌లాంటివాడివి కాదని నాకుతెలుసు. ఆకారణం తెలుసుకోవాలని ఎందుకుఉత్సాహ పడతావు? పశ్చాత్తాపం, పరితాపం చెందటానికి సరిపోయిన మాన వత్వం నీలోవుంది. ఆమాత్రం చాలు, ఆ కారణం గనక నేను బయటపెడితే నీవు ఈరాత్రి అంతా నిద్రపట్టక కుమిలికుమిలి పోతావు. అందుచేతనే అది బయటపెట్టటం నాకిష్టంలేదు."

కొంచెం ఆగి విషాదపూరితంగా చలపతిరావు ఇలా అన్నాడు:

"నన్ను క్షమించు. నిన్ను నేను అర్థంచేసుకోలేకపోయాను."
"అదే మంచిపని, అర్థంచేసుకుంటే నీ వేదనకు సరిహద్దులుండేవి కావు."
నిశ్శబ్దం గంభీరంగా వుంది. అలాఅయిదు నిమిషాలు గడిచాయి. నాకు అంతకంటే ఎక్కువ సంభాషణ జరపటం ఇష్టంలేదు. అతనికి మాట్లాడేందుకు సాహసంలేదు. ఆ సన్నివేశం దుస్సహంగా తోచిందికాబోలు, ఏమీ మాట్లాడకుండానే మౌనముగా బయటకు వెళ్ళిపోయాడు.
లిప్తమాత్రం నాకళ్ళు విజయగర్వంతో ప్రకాశించాయి. నా పాత్ర చాలానేర్పుగా నిర్వహించాను. అజ్ఞానంలోపడి కొట్టుకుపోతూన్న ఓ యువకుణ్ణి, అతడి అవివేకం అతడికి తెలియపర్చకుండానే బుద్ధిచెప్పాను.
ఈ సంఘటనతో నాలో చెలరేగిన సంక్షోభం చాలావరకూ తగ్గిపోయింది.
సాయంత్రం ఆరు గంటలకు వీధిలోకి వచ్చాను. కనుచీకటి పడుతోంది, చలి చిన్నగా ఆరంభమైంది. ఓ దృఢనిశ్చయంతో అడుగులు తేలికగా పడుతున్నాయి.
నేను మాలతి యింటికి చేరేసరికి, అంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది. ఆమె తండ్రి కారులో బయటకు వెళ్ళినట్టున్నాడు. మేడమెట్లు ఎక్కాను. సాయంత్రం సరదాకోసం ఆమె బయటకు పోలేదని నాకు తెలుసు, గదిలో లైటు వెలుగుతోంది. తలుపులు దగ్గరగా వేసివున్నాయి. తోశాను; తెరుచుకున్నాయి.
"ఎవరూ?"
ఆ ప్రశ్న పూర్తికాకుండానే నన్ను చూసి "నీవా?" అంది.
నవ్వి కుర్చీలో కూర్చున్నాను.
"ఇవాళ పుట్టినరోజు కదా. ఫ్రెండ్స్‌తో ఏ సినిమాకో పోక యిలా వొంటరిగా వున్నావేం?" అన్నాను నేనే.

"ఇహ జన్మలో పుట్టింరోజుపండుగలు చేసుకునేందుకుతలపెట్టను" అంది.

"ఎందుకో?"

"అదేమో, కారణం తెలియదు. ఇంత గంద్రగోళంతో నిండిన సరదాలు నాకు నచ్చటంలేదు. స్థిమితంగా వుంటేనే బాగుండు ననిపిస్తోంది."

"పుస్తకాలు అతిగా చదువుతూంటే నీకు యిటువంటి బుద్ధులు పుడుతున్నట్లున్నాయి"

"ఏమో, నాకు తెలియదు"

కొద్దిసేపు ఎవరూ మాట్లాడకుండా కూర్చున్నాక "మాలతీ! నువ్వు ఎంత మంచిదానవ్?" అన్నాను.

"మహా నువ్వు మంచివాడివి కానట్లు"

"నాలో ఏమిమంచి వుంది? నేను ఎవరికీ సంతోషం కలిగించ లేకుండా వున్నాను. పైపెచ్చు నన్ను ప్రేమించినవారికి దుఃఖాన్ని యిస్తున్నాను"

"నువ్వు యీ మాటలు ఎవరిని ఉద్దేశించి అంటున్నావో తెలు సుకోవచ్చా?"

"నేను నీతో మాట్లాడుతున్నాను."

తెలివితక్కువగా అన్న యీ మాటలు ఆమెకు అంత ఆందోళన కలిగిస్తాయనుకోలేదు. ముఖం ముడుచుకుంది.

"మాలతీ కోపమా?"

"నాకు కోపమని అంటే ఆడవాళ్ళకు యింతలో కోపం వస్తుందని ఆక్షేపిస్తావుగా."

నేను వెంటనే నవ్వేస్తూ "నువ్వు మంచిదానివేకాదు, తెలివైన దానివికూడా"

"మహా నువ్వుమాత్రం తెలివైనవాడివి కానట్లు"

"అలా అంటావుగానీ నేను మెచ్చుకోందే నువ్వు ఎప్పుడైనా మెచ్చుకున్నావా?"

మాలతి విచిత్రంగా నవ్వి "సరే, యీసారి నువ్వు నోరు జారకుండానే ఏమని మెచ్చుకోమంటావో చెప్పు" అంది.

స్త్రీలలోవున్న చిత్రమైన గుణానికి యిప్పటికి మాలతి రూపమే తార్కాణం. "ఇంతకుముం దెప్పుడూ ఇంత సౌందర్యంగాలేదు" అని ఎప్పటికప్పుడు భ్రాంతి కలుగజేయటం వాళ్ళసొత్తు.

ముగ్ధమైన్న "మాలతీ! నువ్వు తెలివైనదానివేగాదు; అందమైన దానివికూడా" అన్నాడు చప్పున.

"మహా నువ్వుమాత్రం అందమైన...." ఆ వాక్యం అంతటితో ఆగిపోయింది. తరువాత నాలిక కొరుక్కోవటం కనిపించింది. బహుశా కోమలమైన ఆ చేతుల్లో ముఖాన్ని దాచుకోవాలని అనిపించి వుంటుంది ఆమెకు. సిగ్గుతో సుందరవదనం రాగరంజితమైంది.

నేను ఏమీ అనకుండానే "పో" అంది.

ఆ ఒక్కమాటతో నా మనసంతా సంపుల్లమైనట్లుగా తోచింది.కాని నిర్భాగ్యుడ్ని నేను. పీటికీ, ఆ ధోరణికీ ఎక్కువ పొత్తు కలవదు. ఉంగరం యింకా మాలతివ్రేలికే వుంది, "ఏదీ ఉంగరం చూడాలని వుంది" అన్నాను.

ఆమె నిర్లక్ష్యంగా చేతిని ముందుకు పెట్టి "తీసుకో" అంది. సున్నితమైన ఆమె హస్తంనుండి ఉంగరాన్ని విడదీశాను. నా వ్రేలికి

తొడిగాను.

"నాకన్నా నీకే బాగుంది" అంది.

"అవును నల్లనిశరీరంమీద బంగారం మెరిసిపోతోంది"

"ఛి, నువ్వు నల్లగా వుంటావని ఎవరు చెప్పారు?"

"మరి దీన్ని తెలుపంటారా ఏమిటి?"

అతికష్టంమీద నవ్వాపుకుంది. "నలుపైతేనేం ఆ రంగు బాగానే వుంటుంది"

నా కింకా మాటలుచేతకాక "ఇచ్చిన వస్తువులు తీసుకోవటం మీ ఆచారం కాదుగా" అన్నాను.

"అని ఎవ్వరన్నారూ?"

"ఏమని?"

మాలతి కొంచెం ఆలోచించి "తీసుకుంటామని" అంది.

"ఎవరూ అనలేదు కాబట్టే ఆమాట అన్నాను"

"అవును. ఆచారం కాదు"

"అయితే తీసుకుంటున్నాను"

ఆమె ఆశ్చర్యంగా చూసి "అది నీకు యిందాకే యిచ్చేశాను" అంది.

"నీకు నేను యింకో ఉంగరంయిస్తే దాన్ని ఏమంటారోతెలుసా?"

"పో."

"పోతున్నాను" అంటూలేచి నిల్చున్నాను.

కంగారుగా ఆమె "అదేమిటి? అర్థాంతరంగా"

"పొమ్మన్నావుగా"

బిక్కమొహం వేసింది.

"అయితే నేను అకారణంచేత పోవటంలేదు. అర్జంటు పనివుంది.

మళ్ళీ రెండురోజుల్లో కనిపిస్తాను" అని ఆమెను ఊరడించి, బయ టకు నడిచాను.

మళ్ళీ ఒకసారి నాపాత్ర చాలా నేర్పుగా నిర్వహించాను. ఇప్పుడు చాలావరకూ ప్రశాంతంగా వుంది. షరాబుబజారుకేసి వెళ్ళాను. నిన్న చలపతిరావు ఉంగరాన్ని డెబ్భయిరూపాయలకు ఒకటో రెండో తక్కువగా కొన్నాడు. ఇవాళ అప్పుడే అయిదు రూపా యల ధర తగ్గింది. అరగంటలో పని ముగిసింది. జేబులోకి అరవైఅయిదురూపాయలు వచ్చాయి.

అక్కయ్య యిల్లు యిక్కడికి అరమైలుపైగా వుంది. నిన్నరాత్రి ఆమె నాదగ్గరకువచ్చి వెళ్ళాక ఏంజరిగిందో తెలియదు. నేనుతప్ప రోగిష్టిబావ తప్ప ఎవరూలేని అక్కయ్య ఎనలేని దుఃఖంలో వుండివుంటుంది. వెయ్యికళ్ళతో నేను వస్తానేమోనని ఎదురు చూస్తూ వుంటుంది. నిర్భాగ్యుడు వీడు. అభాగ్యురాలు అక్కయ్య. పావుగంట గడిచాక మలుపు తిరిగి ఓ గొందిలోకి ప్రవేశించాను. చీకటి గుయ్యారం. వీధిదీపంకూడా లేదు. మనుషుల సందడి అసలేలేదు. రెండుసార్లు బురదలోకి కాలువేశాను. రెండుమూడు ఎదురుదెబ్బలు తగిలాయి. మురికికాలవ దుర్వాసన విపరీతంగా వుంది,

ఓ చిన్న పెంకుటింటిముందు ఆగాను.

లోపల గ్రుడ్డిదీపం వెలుగుతోంది. చడీచప్పుడూ లేదు. తలుపుమీద కొడదామని చెయ్యివేశాను. దగ్గరగావేసి వున్నాయి. తెరుచు కున్నాయి.

మసకవెల్తురో బావ కుక్కిమంచంమీద పడుకుని వున్నాడు.కంఠం వరకూ దుప్పటి కప్పివుంది. నిద్రలో వున్నాడో, తెలివితప్పి వున్నాడో తెలియదుగాని కళ్ళు మూసుకుని వున్నాయి. ప్రక్కన

చాపమీద గోడకానుకుని అక్కయ్య మోకాళ్ళమీదుగా రెండు చేతుల్లో ముఖాన్ని దాచుకుని కూర్చునివుంది. సవ్వడి విని చేతులు తొలగించి చూసింది.

స్వరం బాగా చిన్నదిచేసి "అక్కయ్యా, ఎలావుంది ?" అనడిగాడు.

"ఆ విషయం నే నెలా చెప్పగలను ?"

"మాట్లాడుతున్నాడా ?"

"లేదు."

"స్మారకం వుందా ?"

"అదీ లేదు."

"డాక్టరు వచ్చాడా ?"

"రాలేదు."

ఆమె కళ్ళు ఎరుపుకన్నా ఎర్రగా వున్నాయి. మనిషి చెప్పలేనంత క్షీణించిపోయింది.

నా కింకా ఏం మాట్లాడాలో తోచలేదు. కాలం వ్యర్థం చేయటం అంతకన్నా యిష్టంలేదు. "అయితే నేనువెళ్ళి డాక్టరుని పిల్చుకువస్తాను" అని ఆమె సమాధానంకోసం ఎదురుచూడకుండా బయటకు వచ్చేశాను.

రాత్రిసమయంలో వెళ్ళి పిలుస్తే విసుక్కోవటం ఏ డాక్టరుకైనా సహజం.

తర్వాత "ఇన్‌జక్షన్‌లు చెయ్యండే కష్టం" అన్నాడు.

"రాసియిస్తే తీసుకువస్తాను" అని చెప్పాను.

రాసి యిచ్చాడు.... బజారుకు వెళ్ళేసరికి మెడికల్‌షాపు మూసి వేయబోతున్నాడు. ఎనభై అయిదురూపాయలు వాటి ఖరీదు అని

తెలిసింది. నాదగ్గర యిరవై తక్కువగా వున్నాయి. షాపు అతను నాకు తెలిసిన మనిషే కావటంచేత తర్వాత యిప్పిస్తానని వొప్పించాను.

తిరిగి డాక్టరుని తీసుకుని, అక్కయ్య యింటికి వెళ్ళేసరికి మా కోసం ఎదురుచూస్తోంది. డాక్టరు అక్కడ ఓ అరగంట వుండి రెండు యిన్‌జక్షన్‌లు యిచ్చాడు. మళ్ళీ మరునాటి ఉదయంవచ్చి మిగిలినవి యిస్తానని చెప్పాడు. ఆయన్ని సందు మొదలుదాకా దిగబెట్టి వద్దామని వెళ్ళాను.

"డాక్టర్ ! బ్రతుకుతాడంటారా ?"

"రేపుకూడా ట్రీట్‌మెంటు పూర్తిఅయ్యాక యీసారికి ఏమీ భయంలేదు. కాని యిలా ఎన్నాళ్ళో జరగదు. మళ్ళీ అయిదారు నెలలయినా గడవకముందే రోగం తిరగబెడుతుంది.ఎలా అయినా ఇలా ఎక్కువకాలం జరగదు.

నిట్టూర్పు అణుచుకున్నాను.

తర్వాత ఆయన్ని రిక్షా ఎక్కించి వెనక్కి తిరిగి వచ్చాను. "ఏమన్నాడు ?" అనడిగింది అక్కయ్య కంపితస్వరంతో.

"భయం లేదుట"

పన్నెండింటివరకూ అక్కడే బావ ముఖం చూస్తూ కూర్చున్నాను. సంవత్సరాల తరబడి మంచంమీద పడివున్నట్లే యివాళ పడి వున్నాడు. అతనికోసం చేసుకున్న భార్య ఎన్నితంటాలు పడుతుందో అతనికి తెలియదు. పోనీ అదీ మంచిదే.తెలిసి ఏం చెయ్యగలడు గనుక ?

చివరకు భయంలేదని ఓదార్చి, ఆమెదగ్గర సెలవుతీసుకుని, బయటకు నడిచాను. చీకటి జీబూతంలా వుంది. మాసంలో, ఒక పక్షంలో కొన్నిరోజులు యీ "రాజ" వీధికి విద్యుద్దీపాలు.

నాలో ఏదో సంతృప్తి బహుశా నిన్నా, యివాళ మరుపురాని మరువలేనిరోజులు. పెద్దవాణ్ణిఅయాక, వంటరిగా ఏ చీకటి రాత్రో యిలానే ఎక్కడో నడిచిపోతూ "ఆ రోజుల్లో.... ఒక రోజు యిలాచేశాను" అనుకుంటాను కాబోలు.

"అయ్యో" అనిపించింది.

అసమర్థుడి గుండె ఎంతబరువు ! పిరికివాడి ఆలోచనలు ఎంత ధైర్యవంతమైనవి !

ఎక్కడో వెలుగు. ఏదో కాంతి ఎక్కువసేపు నిలవలేదు. అంత రించిపోయింది వెంటనే.

"ఈ మనుషులు....!" కొద్దిగా విరామం. "ఎంత అమాయకులు!"
"కాదు. ఎంత అజ్ఞానులు !"

అజ్ఞానమనే ఓ సముద్రంలో ముగ్గురు మనుషులు పడిపోయి యీదులాడుతున్నారు.

ఓ స్త్రీ అరుస్తోంది. పాపం జాలిగా, ప్రేమగా "మధూ ! మధూ ! మధూ !"

అయ్యో ! మధుర కలశం ఆమెకు అందదనీ, సముద్రంలో మరి కొంతసేపటిలో పెనుతుఫాను రేగబోతూందనీ గ్రహించదేం ?

నిముషాలు విరామసంగీతాన్ని ఆలాపించాయి.

అరుస్తున్నాడు ఓ యువకుడు "మాలతీ ! మాలతీ !"

నీళ్ళుమింగుతున్నాడు. ఒకసారి మునిగి పైకితేలి"ఈ బహుమానం స్వీకరించవా?" అంటూ మళ్లీ మునిగిపోయాడు.

ద్రోహంతో సంపాదించిన యీ బహుమానం వ్యర్థమైననీ, స్త్రీ హృదయం చాలా యిరుకైనదనీ, అందులో తనకు చోటుచాలదనీ గ్రహించడానికి ఎంత ఆత్మవిమర్శ కావాలో ! తనకూ, ప్రేమం

చిన ఆమెకూ దూరం కావించలేనిది అని యిప్పుడప్పుడే తెలియ బోదు.

ఈ సారి విరామం మితంగా వుంది. యువకుడి ప్రార్థనలోనే మరో స్త్రీ ఏడుపు వినిపిస్తోంది.

ఆ అపస్వరాలకు కవిత తొడిగితే అర్థం యిలా వుంది.

బ్రతకాలి ! బ్రతకాలి !! బ్రతకాలి !!!

బ్రతకడు. బ్రతకడు, బ్రతకడు.

నిశీథంలో నడుస్తూ ఓ చిన్ననిద్ర. నిద్రలో కల. కలలో ఓ సముద్రం. సముద్రం పేరు అజ్ఞానం,

"మధూ ! మధూ ! మధూ!"

"మాలతీ ! మాలతీ! మాలతీ!"

"బ్రతకాలి! బ్రతకాలి! బ్రతకాలి!"

సముద్రం మాయమయింది.

కల చెరిగింది.

నిద్ర వచ్చింది.

ఇల్లు సమీపించింది. పొరపాటున .ఆర్పివేయకుండా విడిచివచ్చిన దీపం వెలుగుతోంది. నాలో లేని మగతకు వికసించిన గులాబీ హృదయమే గుర్తు.

నేను విజ్ఞానిని, విజ్ఞానిని.

ఆత్మవిమర్శ అపారం. పరహృదయాల జిగిబిగిని అవలీలగా అర్థం చేసుకుని, పర్యవసానాలు ముందుగా ఊహించి, భయంకరమైన భావిని దూరదర్శినిలో పరిశీలించిన విజ్ఞానిని.

తలుపులు తీసి, బట్టలు మార్చుకుని దీపం ఆర్పి, నిద్రకు ప్రయత్నం ఉపక్రమించాక హఠాత్తుగా ఓ క్రొత్త ఆలోచన మతిని చలింపచేసింది.

ఆశ్రియించిన నిర్భాగ్యులను అంధకారంలోనే వుంచి, అజ్ఞానాన్ని అజ్ఞానంగానే సమాప్తంచేస్తూ, అజ్ఞాతంగా విజ్ఞానమనే యీ గర్వంతో, చేతగానితనానికి మారుపేరైన ఈ గర్వంతో వెలుగును దరిచేరటానికి తెగించని ఈ పిరికితనంతో కుమలి, కుళ్ళేది నాది జ్ఞానమా ?

నేను అజ్ఞానిని, అజ్ఞానిని.

—o—

కథా నిలయం
శ్రీకాకుళం